

Miljösamverkan
Sverige

Markavvattningsföretag

Vägledning för tillsyn, omprövning och
avveckling

Havs
och Vatten
myndigheten

Länsstyrelserna

Miljösamverkan
Sverige

Havs
och Vatten
myndigheten

Länsstyrelserna

Välkomna!

- **Webinariets syfte: Att informera om vilken information som går att hitta i rapporten samt projektgruppens arbetssätt**
- **Genomgång av rapporten, ca 30 minuter**
- **Frågestund, ca 20 minuter**
- **Avrundning**

Miljösamverkan
Sverige

Havs
och Vatten
myndigheten

Länsstyrelserna

Bakgrund

- **Tillsynen av markavvattningsföretag ofta komplicerad av flera skäl, bland annat:**
  - Inaktuella tillstånd
  - Bristfälligt underhåll
  - Vilande samfälligheter
  - Otydlig adressat för tillsynen
- **Det har saknats tillsynsvägledning kring frågor som rör hantering av samfälligheter**
- **Grovplan för projektet lämnades in 2011**
- **Arbetet inleddes hösten 2012**

Miljösamverkan
Sverige

Havs
och Vatten
myndigheten

Länsstyrelserna

Syfte och målsättning

- Underlätta tillsynen av markavvattningsföretag
- Ta fram en vägledning med inriktning mot tillsyn av inaktiva markavvattningsföretag
- Öka kunskapen om länsstyrelsens roll för markavvattningsföretag
- Ge vägledning kring omprövning och avveckling av markavvattningsföretag

Miljösamverkan
Sverige

Havs
och Vatten
myndigheten

Länsstyrelserna

Arbetsmetod

- **Enkät med frågor om vattenhandläggarnas erfarenheter och önskemål om vägledning**
- **Workshop på vattenhandläggarräff**
- **Studera och sammanfatta lagstiftning och domar med anknytning till ämnet**

Miljösamverkan
Sverige

Kap 3: Varför markavvattning

I en dränerad mojord finns
ca
55 % jordmaterial
10 % dränerbara porer = luft
20 % växttillgängligt vatten
15 % bundet vatten

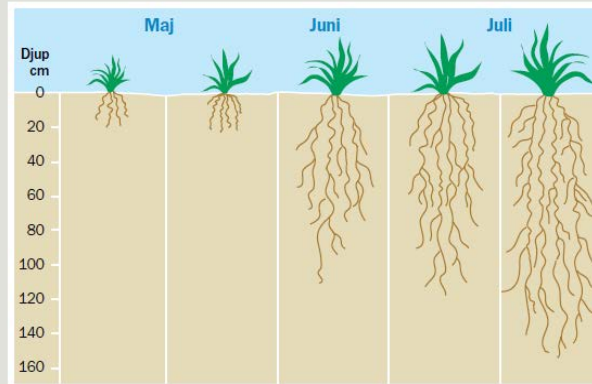

ILLUSTRATION LENA GRANELL

I en väl-dränerad jord kan växterna utveckla ett djupt rotsystem.

FOTO PERNILLA KVÄRMÖ

2015-09-10

Havs
och Vatten
myndigheten

Jordbruks
verket

NATUR
VÅRDS
VERKET

Länsstyrelserna

Miljösamverkan
Sverige

Havs
och Vatten
myndigheten

Länsstyrelserna

Kap 3: Definitioner

- **Vattenverksamhet**

- **Vattenanläggning**

- **Samfällighet**

Miljösamverkan
Sverige

Havs
och Vatten
myndigheten

Länsstyrelserna

Kap 3: övrigt

- **Prövning av markavvattning enligt nuvarande och äldre lagstiftning**
- **Underhåll och rensning**

Miljösamverkan
Sverige

Havs
och Vatten
myndigheten

Länsstyrelserna

Kap 4: Förvaltning av samfälligheter

- **Info om den interna förvaltningen av samfälligheterna**
- **Skillnad beroende på vilken lagstiftning som gällde vid tillkomsten**
- **Möjlighet att ändra förvaltningsform till modern lagstiftning**

Miljösamverkan
Sverige

Kap 5: Innehåll i förrättningsakter

- **Kapitlet beskriver vilka handlingar i förrättningsakten som är betydelsefulla vid ex tillsyn.**
  - Historiskt
  - Utlåtande, tillståndsbeslut och dom
  - Värderingslängd
  - Kostnadsfördelningslängd
  - Tillhörande ritningar

Havs
och Vatten
myndigheten

Länsstyrelserna

Miljösamverkan
Sverige

Havs
och Vatten
myndigheten

Länsstyrelserna

Kap 6: Rättskraft

- **Kap 6.1 Handlar om tillståndens rättskraft i och med miljöbalkens införande och lagstiftning kopplad till EU-direktiv.**
  - Natura 2000
  - Artskydd
- **Kap 6.2 Vad *gäller* för fördjupning eller ändring av diken utan ny prövning.**
  - Ändringar av anläggningar utan tillstånd saknar rättskraft, oavsett om åtgärderna var lagliga eller olagliga när de genomfördes.

Miljösamverkan
Sverige

- **Kap 6.3 När ett tillstånd till markavvattning kan anses förfallet**
  - Nytt naturtillstånd och övergivet markavvattningsföretag

Havs
och Vatten
myndigheten

Länsstyrelserna

Miljösamverkan
Sverige

Havs
och Vatten
myndigheten

Länsstyrelserna

Kap 7: Företagens ansvar

- **Vem som har ansvaret i olika typer av markavvattningsföretag (med/utan styrelse mm)**
- **Egenkontroll och resonemang om FVE:s giltighet för markavvattningsföretag**
- **Information och resonemang om underhållsansvar i olika situationer**

Miljösamverkan
Sverige

Havs
och Vatten
myndigheten

Länsstyrelserna

Kap 8: Länsstyrelsens uppdrag

- **Länsstyrelsens tillsynsuppdrag och syftet med tillsynen.**
- **Länsstyrelsens tillsynsregister och markavvattning**
- **Hur hantera markavvattning i länsstyrelsens behovsutredning och tillsynsplanering?**
- **Särskilda frågeställningar vid tillsyn av markavvattningssamfälligheter**

Miljösamverkan
Sverige

Kap 8: Länsstyrelsens uppdrag

- **Länsstyrelsens olika roller för samfälligheter**
- **Länsstyrelsen roll och ansvar som arkivmyndighet**

Havs
och Vatten
myndigheten

Länsstyrelserna

Miljösamverkan
Sverige

Havs
och Vatten
myndigheten

Länsstyrelserna

Kap 9: Hitta och kontakta maf

- **Kap 9.1 Handlar om hur man kan fram information om markavvattningsföretag kan beröras av åtgärden**
- **Hos vilka myndigheter handlingar kan finnas**
- **Vilka bevis/tecken/stöd som finns för att markavvattningsförrättning genomförts och om tillståndet är giltigt,**

**Miljösamverkan
Sverige**

**Havs
och Vatten
myndigheten**

Länsstyrelserna

- **Kap 9.2 – 9.4 Handlar om att jämföra det man hittat i arkivet med hur det ser ut i verkligheten och hur man får kontakt med samfälligheten**
- **Finns diken och anläggningar kvar?**
- **Finns det en aktiv samfällighet?**
- **Finns det en styrelse?**
- **Är deltagarlista och kostnadsfördelning aktuella?**

Miljösamverkan
Sverige

Havs
och Vatten
myndigheten

Länsstyrelserna

Kap 10: Åtgärder som påverkar maf

Åtgärder

Anläggning våtmark
Omgrävning dike
Broar och trummor
Exploatering
Vägbyggnad
Fysisk planering

Påverkan

Anläggningen
Flöden, nivåer
Underhållkostnader
Deltagarkrets
Båtnadsområde

Hantering

Anmälan
Tillstånd
Överenskommelser
Ersättning
Omprovning

Länsstyrelsens roll

Miljösamverkan
Sverige

Havs
och Vatten
myndigheten

Länsstyrelserna

Kap 11: Aktivering av samfälligheter

- Deltagarförteckning
- Kalla till möte
- Välja styrelse
- Registrera styrelse

Uppdatera kostnadsfördelningslängd

Om du vill veta mer

Miljösamverkan
Sverige

Havs
och Vatten
myndigheten

NATUR
VÅRDS
VERKET

Länsstyrelserna

Kap 12: Omprövning och avveckling

- **Kapitlet tar upp frågor som rör omprövning och avveckling av markavvattningsföretag**
- **Kap 12.1: Redogörelse för skillnaden mellan ansökningsmål och stämningsmål och när dessa kan användas – har stor betydelse för omfattning och kostnader för prövningen**

Miljösamverkan
Sverige

Havs
och Vatten
myndigheten

Länsstyrelserna

Kap 12: Omprövning och avveckling

- **Kap 12:2 handlar om när enskilda kan/bör ansöka om en domstolsprövning och hur det går till**
- **Kap 12:3 tar upp omprövning och avveckling till förmån för allmänna intressen**

Miljösamverkan
Sverige

Havs
och Vatten
myndigheten

Länsstyrelserna

Kap 12: Omprövning och avveckling

- **Kap 12.4 Markavvattnings-sakkunnig**
- **Kap 12.5 beskriver vilka kostnader som kan uppstå vid omprövning eller avveckling, och vem som ska betala.**
- **Kap 12.6 exempel på domar om omprövning och avveckling utifrån olika frågeställningar som anläggande av våtmark eller exploateringar.**

Miljösamverkan
Sverige

Havs
och Vatten
myndigheten

Länsstyrelserna

Frågor?